

komediens næsten dokumentarisk-sociologiske dead pan-stil, og som aldrig styrer den op i det gamle sofistikerede plan, men som heller ikke gør filmen til trivial reportage. Man finder visse steder levn fra det traditionelle lystspil. F. eks. er den germanske dødbider af en tennistræner, som Carol bedrager Bob med, Horst (Horst Ebersberg), en birolle, som man nikker genkendende til, og Bobs reaktion på Horst synes også hentet fra det erotiske lystspils rekvisitkammer. Men sådanne lån fra det klassiske, amerikanske filmlystspil er trods alt få. Som helhed er filmens humor bemærkelsesværdigt nøje knyttet til personernes præcist definerede karaktertræk. Scenerne får lov at spille sig ud, og skuespillerne kan virkelig bygge deres figurer op inden for den enkelte scene og udtømme alle dens muligheder for at præsentere alle sider af den pågældende situation. Den mest mesterlige scene i den henseende er selvfølgelig scenen med Ted og Alice efter Bob og Carols selskab, hvor Ted med alle midler søger at komme i kanen med Alice, der med alle midler søger at undgå det. Teds »Yes« på Alices spørgsmål, om han virkelig ville benytte sig af sin »ægtemandens ret«, er mere end en fiks pointe. Det er den udmattende kulmination på scenen.

Men allerede i de første scener angives filmens uforcerede komediestil. Dokumentarfilmmanden Bob (Robert Culp), der også i det ydre er indbegrebet af den moderne, tidsbevidste og engagerede dokumentarist, er i embeds medfør til kursus med gruppedynamik eller gruppeterapi eller hvad den nye tidsfordriv nu kaldes. Han har taget sin kone, Carol (Natalie Wood) med. Hun er lige ud af tidens mainstream, en filmmands kone, 'levende optaget' af sin mands job. De orientalske legemsøvelser, terapien, den forstående gruppeleder, vibrationerne, alt er anskuet med dette pars forstående øjne. Bob er en mand, der engagerer sig i det, han laver. Scenerne er filmet med en formidabel 'tongue in cheek'-fornemmelse, der sikkert godt kan efterlade publikum i en lidt konfus tilstand. Er dette en komedie?

Lige så sikkert iscenesat, men mere entydigt humoristisk, er scenen, hvor de begejstrede Bob og Carol på restauranten søger at overbevise de mere skeptiske (konventionelle?) Ted og Alice om perspektiverne efter deres weekend. I Ted og Alices øjne er vennerne lige ved at blive et par 'nuts' med al deres 'I love you' og 'beautiful'-snak, og tjeneren (atter et lån fra den gamle amerikanske komedietradition) understreger det komiske ved det selvoptaget avancerede.

Siden glider komedien logisk videre ad de spor, den i starten er anbragt i, men uden nogensinde at falde tilbage på rutine. Ted og Alice repræsenterer nok almindeligheden, men er samtidig hele tiden fornufts kritiske korrektiv til Bob og Alices ekstatisk-absurde nye livsstil. Og det er næppe udelukkende fordi Elliott Gould, der som ventet er formidabel, og Dyan Cannon som Ted og Alice er de bedst spillende. Deres roller er jo så afgjort også de mest menneskevenlige. Og der er ingen grund til at forklejn Robert Culp, der har godt fat i Bobs selvglade egoisme, og Natalie Wood, der for engangs skyld har fået en rolle, der passer som hånd i handske til hendes forstadsfrueydre og forcerede medleven i sine roller.

Det lykkes ikke Bob og Carol at overbevise Ted og Alice om livsaligheden i den nye livsstil. Det store fællesskab i Las Vegas bliver en fiasko. Filmen lader det stå åbent for enhver at opfatte denne fiasko som resultat af, at Ted og Alice er for meget hyldet i konventionerne, eller af at Bob og Carol kun har fået fat i gruppefilosofiens mere overfladiske udtryk. Men måske er det mere i Mazurskys og Tuckers ånd at opfatte fiaskoen som udtryk for, at det gode, gamle monogame ægteskab i sin mere civiliserede form slet ikke er så dårligt et mønster for samliv, som man for tiden vil gøre det til. I hvert fald er filmens afsluttende, helt felliniske, musikalske og smukt poetiske optog af par, der slutter cirklen, en vidunderligt bevægende udtoning på en af tressernes mest intelligente og vittigste komedier.

Ib Monty

Robert Culp og Natalie Wood belæres om gruppeterapi i »Bob & Carol & Ted & Alice«.

■ BOB & CAROL & TED & ALICE (BOB & CAROL & TED & ALICE), USA 1969. DISTRIBUTION: Columbia. PRODUKTION: Francovich Productions, Inc. - Coriander Productions, Inc. EXECUTIVE PRODUCER: Mike J. Francovich. PRODUCER: Larry Tucker. PRODUKTIONSLEDER: William O'Sullivan. INSTRUKTØR: Paul Mazursky. MANUSKRIFT: Paul Mazursky og Larry Tucker. FOTO: Charles E. Lang. FARVESYSTEM: Technicolor. KLIP: Stuart H. Pappé. ARKITEKT: Patricia »Pato« Guzman. DEKORATION: Frank Tuttle. KOMPONIST/DIRIGENT: Quincy Jones. SANGE: »What the World Needs (is Love)« - musik af Burt Bacharach, tekst af Hal David, sunget af Jackie Deshannon. »I Need To Be Bel'ed With« - musik af Quincy Jones, tekst af Ernie Shelby, sunget af Johnnie Wesley. KOREOGRAFI: Miriam Nelson. KOSTUMER: Moss Mabry. TONE: Charles J. Rice, Dean Thomas, Arthur Piantadosi. INSTRUKTØRASSISTENT: Anthony Ray. MEDVIRKENDE: Natalie Wood (CAROL), Robert Culp (BOB), Elliott Gould (TED), Dyan Cannon (ALICE), Horst Ebersberg (HORST), Lee Berger (EMILIO), Donald F. Muhich (PSYKIATER), Noble Lee Holderread, Jr. (SEAN), K. T. Stevens (PHYLLIS), Celeste Yarnell (SUSAN), Greg Mullavey (GRUPPELEDER), Andre Philippe (OSCAR), Diane Berghoff (MYRNA), John Halloran (CONRAD), Susan Merin (TOBY), Jeffrey Walker (ROGER), Vicki Thal (JANE), Joyce Easton (WENDY), Howard Dayton (HOWARD), Alida Ihle (ALIDA), John Brent (DAVE), Garry Goodrow (BERT), Carol O'Leary (SUE), Constance Egan (NORMA), Linda Burton (STEWARDESSE), Lynn Borden (CUTTER). LÆNGDE: 105 min. CENSUR: Gul. DANSK UDLEJNING: Columbia. DANSK PREMIERE: Rialto 31.8.1970.

FLESH

At man kan forene Godard, Warhol og Ford, således som Paul Morissey gør det i sin »Flesh«, ville man vel på forhånd have forsvoret. Og dog, - allerede Godard er det vel sådan set lykkedes med midler så forskellige fra Fords som vel muligt at skabe den samme solidaritet med sine personer, som vel er det mest karakteristiske træk ved indholdet i Fords film. Denne solidaritet med en person, man nu én gang har valgt at skildre, hvem han så end er, behøver måske alligevel ikke nødvendigvis at blive udtrykt med Fords midler: de små, vel anbragte glimt af humor, af store, tilbageholdte følelser og af et aktivt forhold til en barndom eller i hvert fald en fortid af arketypisk karakter, de tunge, sigende situationer og de store, diagonal-komponerende nærbilleder. Som Godard har vist gang på gang i sine senere film (og måske tydeligst i portrættet af en Miss et eller andet i »Masculin-féminin«), kan solidariteten også fremmanes simpelt hen, hvis man giver personerne tid; man behøver ikke opbygge nogen form for sigende situationer omkring dem, behøver ikke lade dem reagere på det ene eller det andet eller røbe sig ved bestemte replikker el. lign. - man kan nøjes med bare at holde dem i billedet, og at blive ved med at holde dem i billedet, lige til deres menneskelighed på et eller andet tidspunkt uvægerligt bryder voldsomt igennem.

Paul Morissey giver sig netop god tid med sine personer i en stil, der ligger så langt fra fjernsynets udleverende tætklipning som vel muligt. Intet havde jo været nemmere end at servere filmens galleri af forskellige former for *queers*, så de blev komiske eller ækle eller interessante eller på anden måde særlige, - og intet har naturligvis ligget Morissey fjernere. Her er ikke tale om nogen form for udlevering, hvorfor der heller ikke er tale om at gøre publikum til *voyeurs*. Morissey holder simpelt hen sine personer så længe på lærredet i deres helt simple situationer, at vi ser durk igennem deres »mærkværdighed« og kun bemærker deres menneskelighed. Og han gør det i en stil, der netop virker mest overbevisende, når den er mindst påfaldende: de tomme billeder og blop på lyden ved mange af billedskiftene virker både søgte og

let irriterende, de lækre farve-telebilleder af Joe virker konventionelt kønne som i en reklamefilm for nul huller; men en simpel scene som den i starten, hvor konen vækker Joe, eller den i slutningen, hvor han kommer hjem og finder konen og dennes veninde, er i al sin enkelhed (bortset fra de omtalte klip i den første), takket være de simple rene farver, de ligefremme synspunkter og afskæringer og personernes naturlige (og vel nok improviserede) dialog og bevægelsesmønstre, af en egen ligefrem skønhed.

Morrisseys solidaritet med sine personer og køligt venlige stilsikkerhed i skildringen af dem virker altså overbevisende. Men dog er dette stadig ikke nok til at hæve en film som »Flesh« op over de små films plan. Alligevel skærper den unægteligt éns forventninger til andre film fra Warhol-fabrikken.

Søren Kjørup

■ FLESH (FLESH), USA 1968. DISTRIBUTION/PRODUKTION: Factory Films. En Andy Warhol Film. PRODUCER: Andy Warhol. INSTRUKTØR/MANUSKRIFT/FOTO/KLIP: Paul Morrissey. FARVESYSTEM: Eastmancolor. MEDVIRKENDE: Joe Dallesandro (JOE), Geraldine Smith (GERRY), John Christian (UNG MAND), Maurice Bardell (KUNSTNER), Barry Brown (DRENG PÅ GADEN), Candy Darling (BLONDINEN I SOFAEN), Jackie Curtis (DEN RØDHAREDE I SOFAEN), Geri Miller (TERRY, GO GO-DANSERINDE), Louis Waldon (DAVID), Patti D'Arbanville (GERRYS VENINDE). ORIGINALLÆNGDE: 105 min. DANSK LÆNGDE: 88 min. (stopur). CENSUR: Ingen. DANSK UDLEJNING: Camera. DANSK PREMIERE: Carlton 22.8.1970.

blå bog

METTE KNUDSEN, født 1943, stud. mag. i fransk ved Københavns Universitet. Har skrevet om film til en række provinsblade, er nu fast filmanmelder ved Politisk Revy.

HELLE MUNK, f. 22. 1. 1943, student 1963, skriver sammen med

ERIK THYGESSEN, f. 12. 9. 1942, student 1961, har oversat og skrevet flere bøger, seneste udgivelse er »Den amerikanske befrielsesfront«. Tilknyttet Politiken på free lance-basis.

	Flemming Behrendt (Berlingske Aftenavis)	Anders Bodelsen (Politiken)	Per Calum (Jyllands-Posten)	Martin Drouzy	Frederik G. Jungersen (Berlingske Tidende)	Henning Jørgensen (Information)	Peter Kirkegaard	Philip Lauritzen	Poul Malmkjær	Ib Monty (Jyllands-Posten)	Morten Pii (Information)	Chr. Braad Thomsen (Politisk Revy)
* At være eller ikke være (Lubitsch)		★★★★	★★★★		★★	★★★	★★★	★★★★	★★★	★★★	★★★★	★★★★
* Ivan den grusomme I (Eisenstein)			★★★	★★★★	★★★★	★★★	★★★	★★★	★★	★★	★★★	
* Panserkrydseren Potemkin (Eisenstein)			★★	★★★★	★★	★★★	★★★	★★★	★★★★	★★		
* Giganten (Stevens)			★★★		★★	★★	★★		★★★	★★	★★★★	
* Oktober (Eisenstein)	★★		★★		★	★★★★	★★★	★★★	★★★	★★		
Sanjuro (Kurosawa)	★★★	★★★	★★★★		★	★★★	★★		★★	★★★	★★	★★
Den hvide sport (Widerberg m. fl.)	★★	★★★★		★★	★		★★★★	★★	★★★	★	★★★	★★★
Den vilde dreng (Truffaut)	★★★	★★★★	★★	★★★	★★	★★★★	★	●	★★★	★★	★★★	★★
En kærlighedshistorie (Andersson)	★★	★★★		★★★	★★★	★★	★	★★	★★★	●	★★★★	★★★★
Land i trance (Rocha)	★★★	★		★★★	★	★★★	★★★★	★★	★★	●	★★	★★★★
Stuegang (Halldoff)	★★	★★★		★★	★★	★★	★★	★★	★★★	★	★★★	★
Woodstock (Wadleigh)	★★	★	★★★	★		★★★	★★	★★	★★★	★	★★	★★
Flesh (Morrissey)	★★★	★★	●	★★	★	★★★	★★★	★★	★★	★	★★★★	★
Bob & Carol & Ted & Alice (Mazursky)	★	★	★★★		★★		★			★★★	★★★	●
Zabriskie Point (Antonioni)	★	★			★	★★★★	★		★★	★	★★	★
Undersøgelse af en borger hævet over enhver mistanke (Petri)	★★	★★★		●	★	●	★	★★	★★	★★	★★★	●
Let It Be (Lindsay - Hogg)						★★	★★			★	★	★
Søren Brun og hans venner (Melendez)	●	★	★★		★				★★	★★	★	
Når guldfeberen raser (Logan)						★				★★	★	★
Jamen, man skyder da heste? (Pollack)		★		★★	★★	●	★	★		★	★	
Oprør i minen (Ritt)	★				★	★				★		
Natten de myrdede L. B. Jones (Wyler)	★	★			★					★	●	
Cromwell (Hughes)		●		★★	★					●	●	
* Mani (Gabrielsen)	★	★★					●		●	●		
Borsalino (Deray)	●	★		★				★		●	●	
Getting Straight (Rush)	★		★		●	●	★			●		●
Hoa-Binh - Fred i Vietnam (Coutard)	●			★★	●			●	●	★	●	●
Chisum (McLaglen)	●	●			●					●	●	

* Repremierer